

KOSZTY SPRAWY SĄDOWEJ

eBook

RADCA PRAWNY
PRZEMYSŁAW OSTRZYŻEK

Szanowny Czytelniku !

Z tego eBooka dowiesz się jaki jest szacunkowy koszt samodzielnego prowadzenia sporu sądowego w sprawie cywilnej lub gospodarczej.

Omówiłem koszty, opłaty i wydatki sądowe.

Ewentualne wynagrodzenie prawnika też jest uwzględnione na wypadek, gdybyś brał pod uwagę swego rodzaju „refundację” wynagrodzenia zapłaconego zawodowemu pełnomocnikowi - radcy prawnemu lub adwokatowi.

Życzę przyjemnej lektury.

SPIS TREŚCI

DOJAZDY	3
NOCLEGI	5
ZWROT UTRACONEGO ZAROBKU	7
ZASADA CELOWOŚCI KOSZTÓW	8
KOSZTY ŚWIADKÓW	10
KOSZTY ŚWIADKÓW Z ZAGRANICY	14
KOSZTY BIEGŁYCH	15
KOSZTY TŁUMACZY	18
KOSZTY OGŁĘDZIN	21
KOSZTY OGŁOSZEŃ I OPŁAT SĄDOWYCH	22
WYNAGRODZENIE PRAWNIKÓW	25
WNIOSEK O ZWROT KOSZTÓW I WYDATKÓW	30
NOTA PRAWNA	32

Na początek rada: zawsze stawiaj się do sądu na wyznaczone terminy rozpraw sądowych.

Koszty dojazdu do sądu w celu zapoznania się z aktami sprawy nie są uwzględniane przez sąd w końcowym rozstrzygnięciu o kosztach procesu.

Jeśli jednak stawisz się na rozprawę, to koszty przejazdu w obydwie strony będą zaliczać się do kosztów procesu.

DOJAZDY

Pierwsza grupa kosztów to przejazdy i dojazdy.

Koszt twojego stawiennictwa do sądu zalicza się do niezbędnych kosztów procesu prowadzonego przez ciebie osobiście.

Osobiście, czyli bez pełnomocnika procesowego, na przykład radcy prawnego albo adwokata.

Dlatego ten koszt będzie uwzględniony w końcowym rozstrzygnięciu o kosztach.

Musisz tylko udowodnić poniesienie wydatków i złożyć wniosek o przyznanie tych kosztów.

Wydatki na opłaty parkingowe nie są przez sądy uwzględniane.

Pamiętaj o konieczności archiwizowania biletów kolejowych lub autobusowych aby później, pod koniec sprawy, załączyć je do wniosku o przyznanie zwrotu kosztów od przeciwnika.

Jeśli korzystasz z własnego samochodu to otrzymasz zwrot rzeczywistych kosztów przy uwzględnieniu liczby przejechanych kilometrów, średniej ceny paliwa i zużycia paliwa na 100 km, w zależności od pojemności silnika.

Górną granicę tych należności stanowi kwota przysługująca pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

Uznawane są wydatki na bilety lotnicze.

Gdy przedstawiś do rozliczenia bilet tanich linii lotniczych oraz bilety komunikacji publicznej za dojazd do sądu z lotniska i z powrotem, to będzie to uznane za uzasadniony i celowy koszt dochodzenia lub obrony swoich praw.

NOCLEGI

Drugim ważnym kosztem jest koszt ewentualnego noclegu, o ile był konieczny. Zasady obliczania należnych kwot są takie same jak dla świadków, o czym w rozdziale o kosztach dla świadków.

Jeśli rozprawa rozpoczynała się planowo o 9.00 w sądzie w Katowicach a mieszkasz w Szczecinie, to albo zdecydujesz się na podróż nocą i wtedy nie przysługuje zwrot kosztów noclegu, albo przyjedziesz w przeddzień wieczorem i skorzystasz z noclegu.

Jeśli podróżujesz nocą pociągiem ponieważ rano rozpoczyna się rozprawa, to możesz kupić kuszetkę lub miejsce sypialne, jeśli przewoźnik kolejowy oferuje taki standard.

Jeśli nie kupiłeś biletu z miejscem leżącym, to możesz podróżować pierwszą klasą.

Ale dotyczy to tylko podróży nocą. W dzień podróżuj drugą klasą.

Nie musisz korzystać z najtańszego pociągu. Możesz jeździć pociągami typu intercity.

ZWROT UTRACONEGO ZAROBKU

Trzecim ważnym kosztem związanym ze stawieniem się do sądu jeśli osobiście prowadzisz swoją sprawę, jest równowartość utraconego zarobku wskutek każdorazowego stawienia się do sądu.

Jeśli jesteś przedsiębiorcą lub freelancerem i z tego powodu nie możesz przedstawić zaświadczenia pracodawcy o wysokości zarobków, to otrzymasz wtedy za każde stawiennictwo w sądzie pewną niewielką kwotę.

Wysokość kwoty jest taka sama jak w przypadku równowartości utraconego zarobku świadków, o czym niżej w rozdziale o kosztach świadków.

Na otrzymanie tych kwot będziesz musiał poczekać do końca procesu i to o ile sprawę wygrasz.

Maksymalna kwota, jaką można otrzymać tytułem kosztów osobistego prowadzenia sprawy, jest ograniczona do wysokości kwoty wynagrodzenia jednego radcy prawnego lub adwokata.

Jest to uzależnione od wartości przedmiotu sprawy, o czym jest mowa w rozdziale o wynagrodzeniach prawników.

ZASADA CELOWOŚCI KOSZTÓW

Ponoszone koszty muszą być celowe i niezbędne.

Koszty celowe to takie, które są konieczne do dochodzenia lub obrony przed sądem swoich praw.

Chodzi o konieczność ponoszenia takich a nie innych kosztów.

Na przykład może być konieczny do sprawy przekład przysięgły z języka obcego na język polski.

To jest koszt celowy.

Zauważ że nie mówię o wysokości kosztu, lecz o celowości.

Chodzi o to czy przekład przysięgły jest konieczny do sprawy, czy nie jest.

Jeśli jest konieczny, to będzie kosztem celowym.

Dopiero gdy koszt jest celowy to można mówić o **niezbędności** samego kosztu, co wiąże się z jego wysokością.

Na przykład, czy tłumaczenie dokumentu obcojęzycznego ma kosztować 100 zł czy 500 zł - w tym sensie mówię o niezbędności celowego kosztu.

KOSZTY ŚWIADKÓW

Wezwani na rozprawę świadkowie otrzymują zwrot wydatków, jeśli złożą wniosek o zwrot.

Najważniejsza różnica pomiędzy twoimi kosztami a kosztami świadków jest taka, że ty otrzymasz zwrot wydatków od przeciwnika dopiero po zakończeniu sprawy i to o ile sprawę wygrasz, a świadek od razu.

Zwrot wydatków wypłaca świadkowi sąd który świadka wezwał, a potem te wypłacone kwoty będą wliczone do sumy kosztów procesu w końcowym rozstrzygnięciu o kosztach postępowania.

Zatem ostatecznie koszty te poniesie ten kto sprawę przegra.

Sąd natomiast, a mówiąc precyzyjnie Skarb Państwa, tylko tymczasowo wypłaca świadkom kwoty zwrotu

wydatków ze środków własnych lub z zaliczki na wydatki wpłaconej przez ciebie lub przeciwnika, w zależności od tego, kto zgłosił wniosek o przesłuchanie świadków.

Może być sytuacja że sąd zażąda zaliczki na wydatki od obydwu stron po połowie.

Świadkowie mogą żądać zwrotu wydatków dotyczących:

- Kosztów dojazdu do sądu tam i z powrotem. Chodzi nie tylko o wydatki na bilet kolejowy lub autobusowy do innego miasta, ale także zwrot kosztów przejazdu prywatnym samochodem.
- Kosztów dojazdu do sądu tam i z powrotem w obrębie tego samego miasta. Chodzi o wydatki za bilety komunikacji miejskiej. W roku 2022 jest to ryczałt 7,60 zł.

Jeśli masz bilet miesięczny na nieograniczoną liczbę przejazdów, to na zwrot kosztów nie możesz liczyć.

- Kosztów utrzymania w wysokości diet pracowniczych, o ile jest to uzasadnione czasem trwania czynności sądu - na zasadach określonych w przepisach o wysokości diet pracowniczych.
- Kosztów koniecznych noclegów. Maksymalna wysokość to 20.krotność diety pracowniczej za jeden nocleg stwierdzony rachunkiem, albo ryczałt w wysokości 150% diety pracowniczej jeśli nocleg nie jest udokumentowany rachunkiem.
- Równowartość utraconego zarobku. Jest to 4,6% kwoty bazowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe za rok poprzedni. W roku 2022 jest to kwota 82,31 zł.

Im więcej świadków, tym wyższe koszty procesu i to bez względu na to, kto wnioskuje o dopuszczenie dowodu z przesłuchania świadka.

Jeśli świadek wymaga opieki osoby trzeciej i z tego powodu nie może stawić się do sądu bez osoby towarzyszącej, to ta osoba może żądać zwrotu wszystkich swoich wydatków związanych z jej podróżą do sądu oraz równowartości utraconego zarobku na takich samych zasadach i w tej samej wysokości jak świadek. Koszty będą zatem podwójne.

Jeśli świadkowi przysługuje zwrot kosztów noclegu to opiekunowi także.

Tak samo diety i koszty przejazdu.

KOSZTY ŚWIADKÓW Z ZAGRANICY

Wezwani do sądu świadkowie, mający miejsce zamieszkania za granicą, otrzymają zwrot kosztów podróży na takich samych zasadach, jak świadkowie krajowi.

Różnica jest zazwyczaj w wysokości ponoszonych kosztów.

Świadkowie „zagraniczni” mają także prawo do otrzymania zwrotu kosztów utrzymania (diety), noclegu oraz utraconego zarobku w wysokości określonej prawem polskim.

Zwrot kosztów przejazdu i odszkodowania za utracony zarobek wypłaca się świadkowi w walucie kraju z którego świadek przybył.

Pozostałe koszty takie jak diety i koszt noclegu wypłaca się w walucie polskiej.

Świadek z zagranicy a także świadek krajowy, może złożyć do sądu wzywającego wniosek o przyznanie mu zaliczki na koszty podróży oraz na koszty utrzymania - diety i noclegi.

KOSZTY BIEGLYCH

Biegli sądowi mają prawo do wynagrodzenia za stawiennictwo do sądu oraz za wykonaną pracę.

Ponadto przysługuje im zwrot wydatków poniesionych w związku ze sporządzeniem opinii.

Co do kosztów stawiennictwa do sądu, to jest tak samo jak w przypadku stawiennictwa świadków.

Zatem są to koszty podróży, noclegu, a także diety, o ile jest to uzasadnione czasem trwania czynności biegłego w sądzie lub w miejscu wykonania opinii lub badania.

Wydatki związane ze sporządzeniem opinii to koszty użytych materiałów, amortyzacja aparatury badawczej, koszty dojazdu do miejsca wykonania opinii czy badania.

Wynagrodzenie za wykonaną pracę to nie tylko samo sporządzenie opinii.

To także czas spędzony przez biegłego na zapoznanie się z aktami sprawy oraz przeprowadzenie czynności badawczych, na przykład dokonanie pomiarów, doświadczeń czy analiz.

Praca biegłego obejmuje również czas potrzebny na przygotowanie, opracowanie pisemnej opinii oraz sporządzenie odpowiedniej ilości egzemplarzy i złożenie jej w sądzie.

Jest prawie regułą że biegły jest wzywany na rozprawę i udziela wtedy wyjaśnień do złożonej opinii.

Czasami biegły sporządza opinię uzupełniającą.

Wynagrodzenie biegłego ustala się w dwojaki sposób:

- wynagrodzenie czasowe lub
- wynagrodzenie taryfowe.

Stawkę wynagrodzenia czasowego za jedną godzinę pracy ustala się jako określony w przepisach procent kwoty bazowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe.

Złożoność opiniowanego problemu także jest „wyceniana” i maksymalnie wynagrodzenie może być podwyższone o 50% powyższych stawek.

Są też stawki taryfowe za wykonanie określonych czynności.

KOSZTY SPRAWY SĄDOWEJ

Nie można z góry założyć, że będą to określone, znane kwoty.

Po prostu trzeba mieć na uwadze, że sąd może zażądać kilku, kilkunastu i więcej tysięcy złotych tytułem zaliczki na koszty opinii.

Ten kto wnioskuje o taką opinię, ten musi liczyć się z wydatkami w toku procesu.

KOSZTY TŁUMACZY

Wynagrodzenia tłumaczy z języków obcych oblicza się w zależności od tego czy jest to przekład tekstu, czy przekład ustny.

Jeśli jest to przekład tekstu, to wynagrodzenie oblicza się od ilości stron. Każdą stronę oblicza się po 25 wierszy i po 45 znaków w wierszu.

Strona rozpoczęta jest liczona jako cała.

Natomiast stawki wynagrodzenia są zróżnicowane w zależności od języka oraz od tego, czy przekłady są z czy na język polski.

Najniżej „cenionymi” są przekłady na język polski z języków angielskiego, niemieckiego, francuskiego i rosyjskiego.

Najwyżej „cenionymi” są przekłady z języka polskiego na języki pozaeuropejskie, posługujące się alfabetem innym niż łaciński lub ideogramami.

W sprawach gospodarczych zazwyczaj mamy do czynienia z branżową korespondencją handlową i wtedy są to przekłady specjalistyczne, których stawki są podwyższane o 25%.

Jeśli sąd zleci przekład w tym samym dniu, to wszystkie stawki są podwyższane o 100%.

Ale są to naprawdę rzadkie przypadki.

Osobiście nie spotkałem się jeszcze z takim pośpiechem sądu, a jestem radcą prawnym ponad dwadzieścia pięć lat.

Natomiast stawki przekładów ustnych są czasowe, czyli za każdą rozpoczętą godzinę obecności tłumacza.

Zatem tłumacz nie musi przez cały czas pobytu na rozprawie dokonywać przekładu, wystarczy że jest obecny.

Stawki za godzinę są takie, jak za tłumaczenie jednej strony tekstu i powiększone o 25%.

Czas pracy tłumacza oblicza się od godziny, na którą został wezwany, do godziny zwolnienia od udziału w czynności.

KOSZTY OGŁĘDZIN

Ogłędziny mogą być przeprowadzone z udziałem albo bez udziału biegłych, w sądzie na rozprawie albo poza gmachem sądu.

Jeśli trzeba dostarczyć przedmiot oględzin do sądu, to udokumentowany koszt dostarczenia do sądu jest celowym, niezbędnym wydatkiem prowadzenia sprawy, jak również koszt przechowywania tej rzeczy.

Gdy przedmiot oględzin jest dostarczany do sądu przez osobę trzecią nie będącą stroną ani świadkiem, to może się ona domagać się zwrotu udowodnionych wydatków związanych z dostarczeniem do sądu przedmiotu oględzin.

Jeśli stawiennictwo osoby trzeciej do sądu było konieczne, to także ona się domagać zwrotu kosztów dojazdu, ewentualnego, koniecznego noclegu oraz diet.

KOSZTY SPRAWY SĄDOWEJ

Może też domagać się zwrotu utraconego zarobku na takich samych zasadach, jak świadkowie.

Gdy oględziny są przeprowadzane poza gmachem sądu lub nawet w sądzie na sali rozpraw ale przy udziale biegłych, to wiążą się z tym koszty ich udziału.

Są takie jak w przypadku kosztów sporządzenia opinii.

Jest to zatem wynagrodzenie za udział w oględzinach, zwrot wydatków, koszty dojazdu do sądu lub miejsca oględzin i ewentualnego noclegu, oraz diety, o ile jest to uzasadnione czasem trwania czynności biegłego.

KOSZTY OGŁOSZEŃ I OPŁAT SĄDOWYCH

Koszty publikowanych ogłoszeń sądowych także są wydatkami, na pokrycie których sąd wezwie do uiszczenia zaliczki.

Są to ogłoszenia - przykładowo - o ustanowienie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego w sprawach większej wagi, o zasiedzenie, w sprawach o umorzenie utraconych dokumentów, o odtworzenie akt, czy w postępowaniu upadłościowym i naprawczym.

Koszt ogłoszeń zależy od ilości znaków graficznych w tekście, powierzchni ogłoszenia, dlatego nie można z góry określić kosztu.

Należy liczyć się z wydatkiem od kilkuset złotych wzwyż.

Opłaty sądowe to opłaty jakie są uiszczane sądowi od składanych pism.

Są to opłaty od pozwu, apelacji, zażalenia, wniosku o zabezpieczenie roszczenia i wiele innych.

Są trzy rodzaje opłat:

- stosunkowa,
- podstawowa,
- stała.

W sprawach gospodarczych w ogromnej większości są to opłaty stosunkowe od pozwu i wynoszą 5% od wartości sprawy, ale nie mniej niż 30zł (opłata podstawowa) i nie więcej niż 200 000zł.

Uiszczone opłaty sądowe oraz zaliczki na koszty ogłoszeń będą rozliczone w końcowym rozstrzygnięciu o kosztach procesu i obciążać będą stronę przegrywającą.

WYNAGRODZENIE PRAWNIKÓW

Na pewno cię interesuje, ile możesz odzyskać z zapłaconego lub umówionego wynagrodzenia swojego prawnika, jeśli sprawę wygrasz w całości lub części.

Przyjmijmy hipotetycznie, że masz spór o 150 000 zł.

Odsetek za opóźnienie nie wlicza się do wartości sprawy, chyba że sprawa jest o same odsetki albo są one już skapitalizowane i zsumowane z kapitałem.

Miej na uwadze, że jeśli sprawę wygrasz w całości, to mając na uwadze przepisy obowiązujące w roku 2022 sąd zasądzi Ci od przeciwnika kwotę co najmniej 5400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, o ile sprawa nie będzie wymagała przeprowadzenia rozprawy.

Jest to stawka minimalna przy tej wartości sprawy.

Ale weźmy pod uwagę sprawę wymagającą przeprowadzenia rozprawy, a zatem prowadzoną w postępowaniu zwykłym.

Zwykle odbywa się kilka rozpraw, podczas których przesłuchiwani są świadkowie, strony, biegli składają wyjaśnienia lub ustne opinie, czasem przeprowadzane są oględziny.

Wysokość wynagrodzenia, które sąd zasądzi od przeciwnika jeśli sprawę wygrasz, teoretycznie sięgać może nawet sześciokrotności stawki minimalnej, z górnym ograniczeniem do kwoty wartości przedmiotu sprawy.

Zatem przy wartości sporu 150 000 zł sąd może zasądzić od przeciwnika maksymalnie

32 400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, ponieważ jest to sześciokrotność stawki minimalnej (6 x 5 400 zł = 32 000 zł).

Stawka minimalna 5 400 zł jest przewidziana dla spraw o wartości od powyżej 50 000zł do 200 000zł, zatem zasądzenie zwrotu wynagrodzenia prawnika w kwocie 32 000 zł jest teoretycznie możliwe.

Jednak w praktyce możesz liczyć na zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w wysokości od około półtora do dwóch-trzech stawek minimalnych.

Im trudniejsza i bardziej skomplikowana sprawa, a twój pełnomocnik jest aktywny, pracowity i wykazuje się sporą wiedzą, tym zasądzona kwota tytułem zwrotu wynagrodzenia może być wyższa.

Sąd, w ramach dopuszczonych przepisami, samodzielnie ustala kwotę zwrotu kosztów zastępstwa procesowego i bierze pod uwagę niezbędny nakład pracy prawnika, jego czas poświęcony na przygotowanie się do sprawy, liczbę stawieńnictw prawnika do sądu, podjęte przez niego czynności procesowe, czynności podjęte w celu polubownego załatwienia sprawy, jego wkład w przyczynienie się do wyjaśnienia istotnych okoliczności, jego wiedzę zawodową, zawiłość sprawy, obszerność materiału dowodowego i stopień skomplikowania dowodów.

Istotne jest też to, czy prawnik brał udział w sprawie od początku, czy może został ustanowiony pełnomocnikiem w trakcie trwania procesu.

A jeśli w trakcie, to na jakim etapie.

Wszystko to będzie przez sąd ocenione.

Może być tak, że koszty wzajemnie zostaną zniesione, jeśli częściowo sprawę wygrasz lub przegrasz.

Najczęściej wtedy, gdy wygrasz lub przegrasz w połowie.

Ale nie zawsze tak jest.

Sąd zasądzi zwrot kosztów zastępstwa procesowego tylko za jednego pełnomocnika, choć w sprawie może działać ich kilku.

Może być sytuacja, że pełnomocnicy zmieniają się w toku procesu.

Na przykład, gdy zdecydujesz się na zmianę pełnomocnika prowadzącego sprawę.

Ale może być też tak, że obszerność sprawy wymaga jednoczesnego udziału dwóch, a nawet większej liczby prawników różnych specjalności.

Sąd zasądzi od przeciwnika - jeśli wygrasz - zwrot kosztów zastępstwa prawnego tylko za jednego prawnika, pomimo że usprawiedliwione było zaangażowanie dwóch, a nawet trzech.

WNIOSEK O ZWROT KOSZTÓW I WYDATKÓW

Pamiętaj, że aby otrzymać omówione w tym eBooku zaliczki oraz zwroty kosztów, opłat i wydatków, trzeba złożyć sądowi wniosek.

Wniosek może być złożony na piśmie albo ustnie do protokołu, w ciągu 3 dni od daty zakończenia czynności, o czym sąd powinien pouczyć osobę uprawnioną do otrzymania tych należności.

Jeśli prowadzisz sprawę osobiście, to wniosek o zwrot kosztów powinien być złożony najpóźniej przed zamknięciem rozprawy bezpośrednio poprzedzającej wydanie orzeczenia.

Często są składane spisy kosztów, w których wymienia się konkretne koszty, które zostały poniesione.

Zatem strona działająca osobiście może wnioskować o przyznanie jej zwrotu opłat sądowych, kosztów przejazdu i równowartości utraconego zarobku lub dochodu.

Jeśli jednak zdecydujesz się w toku postępowania sądowego na skorzystanie z zawodowego pełnomocnika procesowego, to można domagać się również zwrotu wynagrodzenia tego prawnika, obliczonego według stawek urzędowych.

Lecz w takiej sytuacji lepiej będzie aby odpowiedni wniosek o zwrot kosztów złożył ten pełnomocnik.

Dziękuję za uwagę.

Jeśli Czytelnik chciałby pogłębić wiedzę, to zapraszam na blog prawniczy na stronie www.ostrzyzek.pl

Radca Prawny

Przemysław Ostrzyżek

ostrzyzek.pl

NOTA PRAWNA

Ten eBook jest objęty moimi autorskimi prawami osobistymi i majątkowymi. Zawartość eBooka można udostępnić tylko nieodpłatnie i tylko osobom bliskim. Bez pisemnej zgody nie można kopiować, udostępniać, zwielokrotniać ani publikować tekstu w całości lub we fragmentach, ani w internecie ani w inny sposób.

Dozwolone jest korzystanie z eBooka wyłącznie na własne potrzeby prywatne.

Warszawa, grudzień 2022.